

**Operațiunile militare și regimul de ocupație al
puterilor centrale în județul Brăila
(1916 – 1918).**

PERSPECTIVA SURSELOR GERMANE

Cuprins

Introducere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL I	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Neutralitate și propagandă	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.1 Introducere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.2 Viața economică a portului brăilean	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3 Politică și propagandă în orașul de la Dunăre în anii neutralității	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.4 Cazul <i>Dreptatea Brăilei</i>	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.5 Politica națională – politica locală – războiul	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.6 Societatea brăileană în anii neutralității	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.7 Propaganda germană în perioada 1914 – 1916	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.8 Declarația de război a României în presa germană	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.9 Concluzii	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL II	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Operațiunile militare ale Puterilor Centrale din zona județului Brăila, decembrie 1916 – ianuarie 1917	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.1. Introducere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.2 Desfășurarea operațiunilor militare ale Puterilor Centrale după ocuparea capitalei	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.3 Bătălia Siretului	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.4 Bătălia Brăilei	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.5 Încheierea campaniei militare din România	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.6 Încercările militare locale de pe Siretul Inferior din ianuarie 1917	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.7 Ridicarea pozițiilor defensive pe frontul Siretului Inferior	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.8. Concluzii	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL III	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Operațiuni militare, propagandă și tratative de pace la Dunărea de Jos, februarie 1917 – noiembrie 1918	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1 Introducere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.2 Situația frontului de pe Siretul Inferior în perioada februarie – iulie 1917	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.3 Bătălia de la Nămolosa, 22 – 25 iulie 1917	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.4 Propaganda germană pe linia de front a Siretului Inferior	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.5 Convenția de la Brăila de completare a Convenției de armistițiu de la Focșani din 14 ianuarie 1918	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.6 Bătălia de la Galați și efectele sale la Brăila	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.7 Încheierea păcii separate dintre România și Puterile Centrale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.8 Sfârșitul războiului și retragerea armatelor Puterilor Centrale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

3.9 Concluzii	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL IV	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Aplicații ale arheologiei Primului Război Mondial	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
în arealul județului Brăila	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.1. Introducere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.2 Cercetările arheologice preliminare din zona Buzăului Inferior	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.3 Tranșeele	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.4 Calea ferată îngustă.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.5 Monumentul funerar de la Sihleanu.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.6 Monumentul funerar de la Pitulați	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.7 Evidențe materiale ale cercetării arheologice preliminare din arealul comunelor Scorțaru Nou și Măxineni	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
4.8 Concluzii	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL V	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Brăila sub ocupație germană.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
(1916 – 1918).....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.1 Introducere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.2 Conceptul de ocupație militară în dreptul internațional	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.3 Studiu comparativ al sistemului de ocupație militară aplicat de Puterile Centrale în teritoriile europene ocupate.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.4 Ocupația militară a Puterilor Centrale din România	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.5 Ocupația militară în orașul Brăila	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.6 Refugiații.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.7 Munca forțată	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.8 Rezistența.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.9 Episodul îngrijirii prizonierilor italieni de către medicul brăilean Alexandru Nestorianu	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.10 Presa brăileană de ocupație.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.11 Ocupația militară în județul Brăila.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.12 Memorialistica germană despre Brăila ocupată...	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.13 Jurnalul locotenentului Fritz Ortlepp	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.14 Jurnalul generalului Robert Kosch.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
5.15 Concluzii	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Concluzii generale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Bibliografie	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

Cuvinte cheie: Primul Război Mondial, Frontul românesc, operațiuni militare, ocupație militară, Puterile Centrale, Brăila, arheologia de război.

Motivația de a cerceta tema propusă are în vedere mai multe aspecte. În primul rând, un studiu care să cuprindă imaginea de ansamblu a întregii zone brăilene ocupate de armatele Puterilor Centrale nu există. Județul Brăila a jucat un rol foarte important pentru Puterile Centrale, mai ales pentru Germania, din mai multe motive: Brăila reprezenta un

punct strategic defensiv sau ofensiv care închidea Linia Siretului la Dunăre; portul brăilean era cel mai important loc al sistemului de producție și transport al cerealelor din România; portul modern și calea ferată ofereau mijloacele pentru a transporta în mod eficient cerealele românești, și mai târziu ucrainiene, în Germania. Germania a avut ca obiectiv, după ocuparea a două treimi din teritoriul României, rechiziționarea celor mai importante două resurse ale țării: petrolul și cerealele. Astfel că Brăila va fi pentru doi ani, între ianuarie 1917 – noiembrie 1918, unul din cele mai importante orașe pentru Puterile Centrale.

În al doilea rând, demersul științific are în vedere preocupări mai vechi, concretizate în volumul publicat în 2012 la Editura Sfântul Ierarh Nicolae din Brăila, *Monografia comunei Scorțaru Nou, județul Brăila*. Studiul monografic atinge și aprofundează momentul ocupației germane din Primul Război Mondial a județului Brăila cu privire specială asupra comunei Scorțaru Nou. Analiza documentelor de arhivă și cercetările de teren din arealul comunei Scorțaru Nou au scos la lumină numeroase informații și urme arheologice atât ale luptelor cât și ale ocupației ce s-au desfășurat în iarna dintre anii 1916 – 1917: documente ale administrației românești și ale administrației de ocupație; tranșee, cale ferată, poduri peste râul Buzău, monumente funerare. De asemenea, în anii 2012 și 2013 am publicat două articole despre două descoperiri arheologice ce datează din timpul Primului Război Mondial: un monument funerar austro-ungar pe care l-am descoperit la Sihleanu, județul Brăila și secțiuni din calea ferată îngustă construită de germani, pe care le-am descoperit la Scorțaru Nou, județul Brăila.

Cercetarea temei propuse are trei obiective principale: descrierea operațiilor militare desfășurate de Puterile Centrale pe teritoriul județului Brăila (operațiuni ce au reprezentat sfârșitul campaniei militare în România și au asigurat controlul pentru 23 de luni a portului brăilean); analiza din perspectiva arheologiei Primului Război Mondial a evidențelor materiale descoperite în arealul comunelor Scorțaru Nou și Măxineni, județul Brăila și corelarea acestora cu documentele scrise; analiza ocupației militare germane de pe teritoriul județului Brăila. Fiind o lucrare de istorie locală, imi doresc ca aceasta să fie una din piesele care să contribuie la recompunerea istoriei participării României la Primul Război Mondial.

Lucrarea este alcătuită din două volume. Primul volum cuprinde cinci capitole. Primul capitol, *Neutralitatea la Brăila (1914 – 1916)*, conține nouă subcapitole și tratează contextul politic, economic și social în care se afla orașul – port Brăila în timpul neutralității României. Al doilea capitol, *Operațiunile militare ale Puterilor Centrale din zona județului Brăila, decembrie 1916 – ianuarie 1917*, este alcătuit din opt subcapitole și conține informații despre desfășurarea operațiunilor militare ale Puterilor Centrale în arealul județului Brăila, din perspectivă germană. Operațiunile militare descrise în această secțiune cuprind atât luptele care au avut loc pe teritoriul județului Brăila, cât și lucrările de ridicare a pozițiilor defensive ale Puterilor Centrale de pe frontul Siretului Inferior. De asemenea, în cuprinsul capitolului sunt descrise doar operațiunile militare din perioada decembrie 1916 – ianuarie 1917.

Capitolul al III – lea, *Operațiuni militare, propagandă și tratative de pace la Dunărea de Jos, februarie 1917 – noiembrie 1918*, cuprinde nouă subcapitole. Acestea descriu operațiunile militare (armate sau de spionaj) care au avut loc în perioada februarie 1917 – noiembrie 1918: lupte locale, campania militară din vara anului 1917, propaganda germană pe linia frontului Siretului Inferior, negocierile de la Brăila privind completarea Armistițiului de la Focșani, bătălia de la Galați dintre români și ruși, pacea separată dintre România și Puterile Centrale și retragerea armatelor Puterilor Centrale din teritoriul ocupat al României.

Capitolul al IV – lea, *Aplicații ale arheologiei Primului Război Mondial în arealul județului Brăila*, este alcătuit din opt subcapitole în cuprinsul cărora sunt expuse descoperirile arheologice datând din timpul Primului Război Mondial din arealul comunelor Scorțaru Nou și Măxineni, județul Brăila. Este descris, de asemenea, modul în carev descoperirile arheologice pot avea un rol important în alcătuirea întregului tablou al istoriei Primului Război Mondial din România și mai ales sunt prezentate oportunitățile tinerei discipline, arheologia Primului Război Mondial.

Capitolul al V – lea, *Brăila în anii ocupației germane (1916 – 1918)*, numără cincisprezece subcapitole. În cuprinsul acestora am tratat conceptul de ocupație militară din perspectiva dreptului internațional, am întocmit un studiu comparativ al sistemului de ocupație militară aplicat de Puterile Centrale în teritoriile europene ocupate și am descris pe larg ocupația germană din România, ocupația orașului și a județului Brăila. Capitolul

se încheie cu prezentarea a două jurnale de memorii, unul al locotenentului Fritz Ortlepp și celălalt al generalului Robert Kosch. Anexele primului volum cuprind hărți, fotografii, diagrame și tabele care constituie în majoritate surse inedite și oferă o completare imagistică a întregii lucrări.

Al doilea volum cuprinde o selecție de documente germane de arhivă, culese din Arhivele Militare din Freiburg și Berlin. Documentele au fost ordonate cronologic și tematic. O parte din acestea au fost traduse integral, iar altele au fost traduse parțial.